

PROJECT GIERZWALUW

Sint-Pieterscollege en Sint-Jozefshandelsschool

Blankenberge

Project Gierzwaluw 2007

In een vogelgids vind je onder gierzwaluwen: *'Zwaluwachtige vogels, maar met slankere, meer sikkelvormige vleugels en korte staart. Vlucht uiterst snel.'*

Gierzwaluwen leefden oorspronkelijk in de omgeving van kliffen en rotsen. Nu vinden we ze in onze steden en dorpen waar de gebouwen de plaats van natuurlijke rotsen innemen. Spleten en gaatjes in gebouwen kunnen dienst doen als nestplaats.

Slechts enkele maanden per jaar vind je ze in onze streken (tussen half april en eind augustus). In deze periode broeden ze en dat is ook het enige ogenblik in hun bestaan dat ze zich op de begane grond bevinden.

Gierzwaluwen zijn zeer behendige vliegers die snelheden kunnen halen van meer dan 120 km/uur. Hun gestroomlijnde lichaam zorgt voor een minimale weerstand bij het doorklieven van het luchtruim. Ook slapen doen ze in de vlucht en dit tot 3000 meter hoogte.

Deze bijzondere stadsvogel zien we echter steeds minder. De oorzaken zijn divers maar een van de belangrijkste is het tekort aan nestgelegenheid door het afbreken van oude gebouwen en het vervangen door nieuwbouw.

Vorig schooljaar hebben we aan de toren boven blok A zes houten nestkasten opgehangen. Eén ervan werd door een koppel ingenomen en bewoond. Zij brachten met succes één of meerdere jongen groot! De andere kasten werden in de maand juli door andere gierzwaluwen uitgebreid onderzocht en 'gereserveerd' voor dit jaar.

Door het 'succes' van vorig jaar, kijken we hoopvol uit naar ons tweede gierzwaluwenseizoen.

- Het aantal nestkasten is onder-tussen verdubbeld. Eén van de kasten is een observatiekast met camera om in mei en juli de broedende vogels rechtstreeks op het nest te kunnen volgen.
- In de les biologie krijgen de leerlingen een film te zien over het leven van de gierzwaluw, samen met deze folder.
- Waarnemingen en foto's kun je bekijken op de website: www.demare.be/website/gierzwaluw

De gierzwaluw

De gierzwaluw is geen zwaluwsoort, hoewel hij op een zwaluw lijkt. Zijn verenkleed is donker met een lichte keel. De staart is licht gevorkt en de vleugels zijn sikkelvormig. Daarmee kan hij pijlsnel vliegen. Hij blijft voortdurend in de lucht, behalve in het broedseizoen. Met zijn korte klempootjes kan hij zich aan loodrechte muren vasthouden. Het 'gierende' geluid is een doordringende en schrille schreeuw: langgerekt en meestal veelstemmig.

Driemaandenvogel

Gierzwaluwen overwinteren in Afrika ten zuiden van de evenaar. Begin mei komen ze bij ons aan om te broeden. Eind juli hebben alle jongen het nest verlaten en bijna onmiddellijk daarna begint de zware tocht naar het zuiden. De uitgevlogen jongen moeten dus meteen een trektocht van 8 000 tot 9 000 km maken.

Snelheid

Ze vliegen gemakkelijk 120 km per uur en in duikvlucht bereiken ze snelheden van meer dan 200 km per uur. Een bril om de ogen te beschermen zou hier wel nuttig zijn. Die bril is er niet, maar gierzwaluwen hebben speciale veertjes die de ogen beschermen.

Voedsel

De gierzwaluw voedt zich uitsluitend met insecten die zich in de lucht bevinden.

Broeden

Omdat gierzwaluwen slechts 3 maanden bij ons blijven, moet de voortplanting in strak tempo worden afgewerkt. Ze broeden in kolonies en gebruiken bestaande holten, dikwijls jaren na elkaar dezelfde. Het nest wordt na aankomst gefatsoeneerd met wat uit de lucht kan geplukt worden: veertjes, pluisjes, verdroogd gras, ... Alles wordt aaneen geplakt met speeksel. Afhankelijk van het weer en het aantal beschikbare insecten, legt het vrouwtje 1, 2 of 3 eitjes. Na ongeveer 20 dagen kruipen de jongen uit het ei. Zij worden gevoederd door beide ouders. In de krop mengen deze de gevangen insecten met speeksel tot een voedselbal. Eén ouderpaar zorgt per dag voor een dertigtal voedselballen die elk meer dan 500 insecten kunnen bevatten. Dit kan al tellen als insectenbestrijding. De jongen blijven tot 50 dagen in het nest, veel langer dan andere vogels. Maar eenmaal uit het nest is het vliegen geblazen, want ook slapen gebeurt in de lucht.

Keren ze dit jaar terug naar onze nestkasten?

Het koppel dat vorig jaar in een van onze nestkasten heeft gewoond, komt met grote waarschijnlijkheid terug naar precies dezelfde nestkast. Als ze hun tocht naar en van Afrika overleefd hebben tenminste. We hopen dat andere exemplaren hun voorbeeld zullen volgen en dat we dit jaar dus al van een echte 'kolonie' kunnen genieten.

Meldingskaart - Gierzwaluw 2007

Met de gegevens van deze kaart willen we een beeld krijgen van de broedplaatsen van deze typische stadsvogel in Blankenberge en omgeving.

Waar nestelen ze ? **Hoeveel** nestplaatsen zijn er ? Heel concreet vragen we je de volgende waarnemingen te beschrijven :

1. Ik heb ____ (aantal) gierzwaluwen meermaals naar en in een bepaalde holte zien duiken.

Straat en huisnummer : _____
_____

2. Korte beschrijving van de juiste plaats waar de holte zich bevindt :

_____
_____
_____
_____

3. Datum en uur van mijn waarneming : _____

Mijn contactgegevens :

Naam : _____

Adres : _____

Telefoon : _____

Deze kaart afgeven of opsturen a.u.b.:

Project Gierzwaluw
p/a Sint-Pieterscollege - Sint-Jozefshandelsschool
Weststraat 86
8370 Blankenberge

Of mail naar:

gierzwaluw@demare.be

